

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

भाग चार-ब

वर्ष ८, अंक १७] गुरुवार ते बुधवार, मे २६-जून १, २०२२/ज्येष्ठ ५-ज्येष्ठ ११, शके १९४४

[पृष्ठे ३, किंमत : रुपये २०.००

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमान्वये तयार केलेले (भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १९ एप्रिल २०२२

वाचा :- १. समक्रमांकाचे शासन आदेश दिनांक २४ जानेवारी, २०२०, दिनांक १० जुलै, २०२०, दिनांक २२ जानेवारी, २०२१, दिनांक २२ एप्रिल, २०२१, दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२१ व दिनांक २१ जानेवारी, २०२२

आदेश

महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) अधिनियम, १९६३ आणि नियम १९६७.

क्रमांक कृबास-०१२०/प्र.क्र.१९/२१-स.—ज्याअर्थी, कोरोना विषाणूचा संसर्ग टाळण्यासाठी कृषि उत्पन्न बाजार समित्यांच्या संचालक मंडळाच्या निवडणुका वाचा क्र.१ येथील दिनांक २२ एप्रिल २०२१ रोजीच्या आदेशानुसार दिनांक २४ एप्रिल २०२१ पासून दिनांक २३ ऑक्टोबर २०२१ पर्यंत पुढे ढकलण्याचे आदेश दिले होते. तसेच दिनांक २३ ऑक्टोबर २०२१ रोजी कार्यरत असलेले सर्व संचालक मंडळे /अशासकीय प्रशासक मंडळे/ प्रशासक यांना, संबंधित कृषि उत्पन्न बाजार समितीच्या संचालक मंडळाची निवडणूक होऊन प्रत्यक्षात संचालक मंडळ कार्यरत होईपर्यंत किंवा दिनांक २३ ऑक्टोबर २०२१ पासून पुढील ३ महिने, यापैकी जे अगोदर घडेल ते, तोपर्यंत दिनांक ३० सप्टेंबर २०२१ रोजीच्या आदेशान्वये मुदतवाढ देण्यात आली होती.

ज्याअर्थी, मा. उच्च न्यायालय, खंडपिठ औरंगाबाद यांनी रिट याचिका क्र.११६६९/२०२१ व इतर याचिकांमध्ये दिनांक १८ नोव्हेंबर, २०२१ रोजी खालीलप्रमाणे आदेश पारित केले आहेत:—

In the light of above facts and circumstances and the stand of the State Government the State Co-operative Election Authority, Taluka Co-operative Election Officer and the District Election Officer of APMC shall first conduct the elections of the Primary Agricultural Societies and thereafter all APMCS. The same shall be done expeditiously and in time bound manner. We are also being apprised, the Election Authorities have already commenced the elections of the Primary Agricultural Societies

phase-wise manner, the same shall be expedited of course adhering to the time stipulations under the Statute and without wasting any further time.

ज्याअर्थी, मा. उच्च न्यायालय, खंडपिठ औरंगाबाद यांनी वरीलप्रमाणे दिलेल्या आदेशानुसार सद्यस्थितीत विविध कार्यकारी सेवा सहकारी संस्था यांच्या निवडणुका पार पाडल्याशिवाय बाजार समित्यांच्या निवडणुका घेणे शक्य होणार नाही, ही बाब विचारात घेता बाजार समित्यांची कार्यरत संचालक मंडळे व प्रशासक/अशासकीय प्रशासक मंडळे यांना दिनांक २१ जानेवारी २०२२ च्या आदेशान्वये दिनांक २३ एप्रिल २०२२ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे.

ज्याअर्थी मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल याचिका क्रमांक WPST No. २२८४७/२०२१ मध्ये दिनांक ४ मार्च २०२२ रोजी दिलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने मा. सर्वोच्च न्यायालय, नवी दिल्ली येथे दाखल Petition for Special Leave to appeal (C) No.४६२८/२०२२ मध्ये मा. सर्वोच्च न्यायालयाने खालीलप्रमाणे आदेश पारित केले आहेत:—

“While considering the present matters , in light of these developments, the High Court in its order dated 4th March 2022, which is presently under challenge, observed as under :

5. The other question is in regard to the term of the present committee of Nashik APMC. The term of that committee was twice extended by a periods of six months each. Both extensions were on account of Covid 19 pandemic. The last extension was until 19th August 2021. We emphatically reject the submission that this *ad-hoc* committee, the term of which was continued in an exceptional emergency situation, should now be allowed to continue albeit without the right to take policy decisions. This *ad-hoc* committee has no right at all *inter alia* under Section 14(3A), to continue after the expiry of its term. The limited extension of the term cannot be read to mean an indefinite extension. The two extensions were respectively under Section 14(3A) and Section 49. Section 14(3A) is predicated on an emergency situation such as scarcity , natural calamities. Section 59 gives the State Government power to exempt the market committee or any class of persons from any of the provisions of this Act. What is undeniable is that the second extension notification also had a specified end date, that of 19th August 2021. There is no extension thereafter. There is no fresh extension. Such notification with a specified and limited life-span cannot be construed to mean an indefinite exemption from the Act or an indefinite extension. Further, it is not as if the statutory authorities are entirely without powers in a situation like this.

Thus, while first two extensions of six months each were granted *inter alia* in exercise of power under the second proviso to Section 14(3) of the Act, reliance has now been placed on Section 59 of the Act to grant further extension. One of the points which has come up for our consideration is whether having exhausted the time limit which is permissible and allowable under the second proviso to Section 14(3), whether power can still be exercised under Section 59 of the Act. The expression used in the second proviso to Section 14(3) is quite clear and it stipulates “ where the general election of members of a Committee could not be held for reason beyond the control of the Committee before expiry of the term of office of its members as aforesaid, the State Government may, by order in the *Official Gazette*, extend from time to time, the term of office of any such Committee, so the period for which the however, that term of office is so extended shall not exceed the period of one year in the aggregate.” (emphasis added) As against the power under Section 14(3) which is special and deals with the matter of extension of time within which the elections must be held, the power under Section 59 of the Act is quite general. This special power has specified the maximum permissible limit for extension. The maximum permissible period of extension having been exhausted in the instant case, there could be no further extension by taking resort to Section 59 of the Act.

Viewed thus, the order passed by the High Court does not call for any interference. We, therefore, dismiss these Special Leave Petitions. Pending applications, if any, also stand disposed of.”

ज्याअर्थी, मा.सर्वोच्च न्यायालय, नवी दिल्ली न्यायालयाने वरीलप्रमाणे दिलेल्या आदेशानुसार सद्यस्थितीत बाजार समित्यांची कार्यरत संचालक मंडळे यांना दिनांक २२ एप्रिल २०२२ च्या पुढे मुदतवाढ देणे उचित होणार नाही, अशी शासनाची आता खात्री झाली आहे.

त्याअर्थी, महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) अधिनियम, १९६३ मधील कलम ५९ मधील तरतूदी अन्वये प्राप्त अधिकारांनुसार शासन याद्वारे असे आदेश देत आहे की :—

१. महाराष्ट्र कृषी उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) अधिनियम, १९६३ मधील कलम १५ (अ) मधील तरतुदीनुसार संबंधित जिल्हा उप निबंधक यांनी संबंधित संचालक मंडळाची निवडणूक होऊन प्रत्यक्ष संचालक मंडळ कार्यरत होईपर्यंत किंवा दिनांक २२ एप्रिल २०२२ पासून पुढील ६ महिने यापैकी जे आधी घडेल तोपर्यंत कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांवर प्रशासक यांची नियुक्ती करावी. तथापि, ज्या बाजार समित्यांचा १ वर्षांपर्यंतचा मुदतवाढीचा वाढीव कालावधी पूर्ण झालेला नाही अशा बाजार समित्या वगळून प्रशासक नियुक्तीचे आदेश तात्काळ निर्गमित करण्यात यावेत.

२. सदर ६ महिन्याच्या कालावधीत संचालक मंडळाची निवडणूक घेण्याबाबत आणि प्रत्यक्ष संचालक मंडळ कार्यरत करण्यासाठी संबंधित प्रशासक आणि जिल्हा उप निबंधक यांनी निवडणूक निर्णय अधिकारी आणि राज्य सहकारी निवडणूक प्राधिकरण यांना आवश्यक सहकार्य करावे.

३. सदर कालावधीत प्रशासक यांना कोणताही धोरणात्मक निर्णय घेता येणार नाही.

४. तथापि, काही विशिष्ट अपवादात्मक परिस्थितीत धोरणात्मक निर्णय घ्यावायाचा झाल्यास शासनाची पूर्व मान्यता घेण्यात यावी. त्याबाबत संबंधित प्रशासक यांनी परिपूर्ण प्रस्ताव स्वयंस्पष्ट अभिप्रायासह पणन संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेमार्फत शासनास सादर करावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

डॉ. सुग्रीव सं. धपाटे,
शासनाचे सह सचिव.